

Forslag til: Inatsisartutlov om Børnetalsmand og Børneråd

(Naalakkersuisut)

Forelæggelsesnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Familie, Kultur, Kirke og Ligestilling, Mimi Karlsen)

1. behandling

På Naalakkersuisuts vegne skal jeg hermed forelægge forslag til Inatsisartutlov om Børnetalsmand og Børneråd.

Med lovforslaget oprettes en politisk uafhængig børnerettighedsinstitution, som skal fremme børns rettigheder og interesser i samfundet, samt rette fokus på og informere om børns vilkår i samfundet. Børnerettighedsinstitutionen skal som led i dette arbejde samle, udvikle og formidle viden om børns rettigheder og vilkår til politikere, myndigheder, organisationer og borgere.

Børnerettighedsinstitutionen består af en Børnetalsmand, et Børneråd og et sekretariat. Børnetalsmanden er institutionens repræsentant udadtil og skal være et centralt omdrejningspunkt og en aktiv fortaler for alle børn i Grønland. Børn skal i videst muligt omfang inddrages i Børnetalsmandens arbejde.

Børnetalsmandens opgaver består i at yde råd og vejledning til børn om børns rettigheder og klageadgang. Børnetalsmanden skal sikre børns ret til at klage, børns adgang til at klage og børns ret til at blive hørt. Børnetalsmanden skal endvidere monitorere, at lovgivning og praksis er i overensstemmelse med de forpligtelser Grønland har i henhold til FN's Børnekonvention. Børnetalsmanden kan foreslå nye bestemmelser og tiltag, der kan styrke børns retssikkerhed og vilkår eller løse eller forebygge konflikter mellem børn og samfund. Som fast høringsinstans og på eget initiativ kan Børnetalsmanden vurdere og udtale sig om de følger, som lovgivningstiltag, udredninger og planer får for børns vilkår. Børnetalsmanden skal have særligt fokus på udsatte børns vilkår og børn med særlige behov.

Allerede på EM 2009 tilkendegav Naalakkersuisut tilkendegav under behandling af beslutningsforslag, dagsordenspunkt 60, at man ville etablere et børne- og ungeorgan, der skal varetage børns vilkår og rettigheder samt tale deres sag.

På Inatsisartuts efterårssamling 2009 forpligtede Naalakkersuisut sig til at udarbejde en redegørelse indeholdende modeller for en institutionel varetagelse af børns og unges rettigheder til Inatsisartuts forårssamling 2010.

”Redegørelse om rådgivende organ på børne- og ungeområdet 2010” blev fremlagt på FM 2010 med en model for en børnerettighedsinstitution, som Inatsisartut støttede. Nærværende lovforslag tager sit udgangspunkt heri.

Denne model for en børnerettighedsinstitution er blevet indarbejdet i dette lovforslag. Det har dog været nødvendigt med enkelte ændringer. Blandt andet vil Videnscenter om Børn og Unge (MIPI) ophøre med at eksistere i sin nuværende form, idet børnerettighedsinstitutionen vil varetage både service af Børnetalsmanden og Børnerådet samt varetage MIPIs opgaver med at indsamle og formidle viden om børns vilkår. Denne reorganisering og redefinering af MIPIs rolle på børne- og ungeområdet forventes at medvirke til at fremme det offentlige kendskab til børns vilkår og rettigheder, og medvirke til at danne basis for Børnetalsmandens og Børnerådets arbejde på børneområdet. Reorganiseringen skal endvidere medvirke til at undgå, at der skabes en organisation i organisationen, hvilket ville gøre børnerettighedsinstitutionen fastlåst og ufleksibelt med hensyn til opgaver og medarbejdere.

De indkomne høringssvar til lovforslaget viser stor interesse og opbakning til oprettelsen af en Børnetalsmand og et Børneråd. Høringssvarene viser også, at der er forskellige holdninger til, hvilke opgaver og kompetencer en Børnetalsmand bør varetage og have. I lovforslaget er der forsøgt taget højde for de forskellige holdninger i det omfang, det har været muligt. Lovforslaget indebærer således en ny grønlandsk model, der tager udgangspunkt i det grønlandske samfund.

I uge 42 afholdes Børnetopmøde i Ilulissat. Formålet med Børnetopmødet er primært at høre de grønlandske børn om, hvilke udfordringer de ser i indsatsen mod at styrke børns vilkår og rettigheder. Derudover er det et mål, at Børnetopmødet kan være rammen, hvor der bliver udvalgt en gruppe af børn til at repræsentere børnenes perspektiv i et fast børnepanel fremover. Børnene, der deltager i Børnetopmødet, skal blandt andet beskæftige sig med børnekonventionens værdier og drøfte hvilke udfordringer og muligheder, børnene ser som de vigtigste at prioritere i børne- og ungearbejdet. Arbejdet må forventes at give Børnetalsmanden et godt fundament i sit arbejde.

Jeg ønsker med forslaget til Inatsisartutlov om Børnetalsmand og Børneråd at sikre, at børn og unge har en synlig og tilgængelig adgang til at få kvalificeret rådgivning og vejledning i rettighedsspørgsmål af enhver art.

Med disse bemærkninger overlades forslaget hermed til Inatsisartuts velvillige behandling.